

Sygn. akt II Ka 439/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Jakuba Pogorzelskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2020 r.

sprawy **K. H.**

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 4 lutego 2020 r. sygn. akt II K 774/19

I. wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że:

- z podstawy prawnej orzeczenia kary w pkt II eliminuje art. 14 §1 kk i orzeczoną karę podwyższa do roku pozbawienia wolności;
- okres próby wskazany w pkt III określa na 3 (trzy) lata;

II. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego K. H. na rzecz Skarbu Państwa 180 złotych tytułem opłaty za obie instancje i 20 złotych tytułem wydatków za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 439/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

**Wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 4 lutego 2020 r.,
sygn. II K 774/19**

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy**2.1. Ustalenie faktów****2.1.1. Fakty uznane za udowodnione**

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
---		-----	-----	-----	-----

2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów**2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów**

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----------------------	-------	-----------------------------------

-----	-----	-----
-------	-------	-------

<p>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>Apelacja prokuratora</p> <p>- obraza przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 kpk, art. 7 kpk, poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności dla oskarżonego niekorzystnych oraz przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, co w rezultacie spowodowało niesłuszne uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych czynów z punktu I aktu oskarżenia;</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		

Oskarżonemu winien zostać udowodniony każdy czyn-element składający się na ciąg przestępstw. Jeżeli nie było takiej możliwości odnośnie czynu z pkt I a/o, Sąd Rejonowy słusznie uniewinnił oskarżonego od popełnienia tego czynu. W tej sprawie mieliśmy do czynienia z niedostatkami dowodów obciążających oskarżonego K. H.. W procesie karnym prawo wymaga udowodnienia winy oskarżonego w całości, nie dopuszczając wartościowania większego, bądź mniejszego stopnia dopuszczenia się popełnienia przez niego czynu zabronionego. Zastosowanie reguły in dubio pro reo powinno mieć miejsce wówczas, gdy w danej sprawie nie występuje chociażby jeden dowód pozwalający na dokonanie stanowczych ustaleń faktycznych odnośnie przebiegu określonego zdarzenia. W tej sprawie takiego jednego, stanowczego dowodu nie było. Wbrew twierdzeniom prokuratora, dowodem takim nie są wyjaśnienia oskarżonego. Sąd ferując wyrok nie bada wyłącznie formalnego stanowiska oskarżonego, ograniczającego do sformułowania „przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu”, lecz wyjaśnienia danego oskarżonego ocenia w ich całokształcie. Stanowisko oskarżonego, jakie bezpośrednio w sposób logiczny wynika z jego obszernych wyjaśnień, może być zatem inne niż formalne przyznanie się. Dlatego też, do wyjaśnień oskarżonego należało podejść z ostrożnością, oceniając je kompleksowo. Sąd Odwoławczy podzielił rozważania Sądu Rejonowego w zakresie przyczyn uniewinnienia oskarżonego K. H. od popełnienia czynu z pkt I aktu

oskarżenia, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 470), nie stwierdzając w toku rozumowania Sądu I instancji błędów logicznych, luk i dowolności, czy też naruszenia zasady obiektywizmu. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, iż czyn z pkt I a/o to był początek pracy oskarżonego i nie musiał on sobie zdawać sprawy, jak dokładnie będzie wyglądała współpraca z pracodawcą. Brak jest dowodów i przesłanek, aby stwierdzić, że oskarżony w dniu 30 stycznia 2019 r. był informowany na czym dokładnie polegać ma całość przestępczego zachowania wchodzącego w skład porozumienia stanowiącego warunek konieczny przyjęcia współsprawstwa w popełnieniu oszustwa w stosunku do pokrzywdzonej J. K.. Sąd merytoryczny obowiązywał w tym względzie zakaz czynienia niekorzystnych domniemań w sytuacji, gdy stan dowodów przeprowadzonych w sposób zgodny z obowiązującymi procedurami dowodowymi nie pozwalał na ustalenie danego faktu (k. 467-467v, rubryka 1.2). Niedopuszczalne było także zastąpienie przez Sąd Rejonowy dowodów obciążających oskarżonego, w sytuacji ich braku, zasadami doświadczenia życiowego.

Nie przekonały Sądu Okręgowego także argumenty prokuratora dotyczące okoliczności przekazania pieniędzy oskarżonemu przez innych pokrzywdzonych. Podkreślenia wymaga, iż dotyczyły one innych czynów z aktu oskarżenia, innych okoliczności przedmiotowych i podmiotowych czynu. Ich bezkrytyczne łączenie z czynem z pkt I aktu oskarżenia opierałoby się na domniemaniu winy oskarżonego, tylko dlatego, że oskarżony w późniejszym czasie

popelnił inne przestępstwa, a tego Sąd I instancji uczynić nie mógł.		
Wniosek		
- o uchylenie wyroku w zakresie punktu I i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku		
Lp.	Zarzut	
2.	Apelacja prokuratora - rażąca niewspółmierność kary, poprzez wymierzenie oskarżonemu K. H. kary 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat, co przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności, tj. stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu dyrektywy prewencji indywidualnej i generalnej, postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa, nie uzasadnia orzeczenia tak niskiej kary pozbawienia wolności i orzeczenia tak krótkiego okresu warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		

Sąd Okręgowy w wyniku kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku zainicjowanej przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego, podwyższył orzeczoną przez Sąd Rejonowy karę pozbawienia wolności do 1 (jednego) roku pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie nie sposób uznać, że niewspółmiernie łagodne pierwszoinstancyjne rozstrzygnięcie o karze odstraszy innych potencjalnych sprawców, którzy gotowi byłiby iść w ślady oskarżonego. Zdeprecjonowany został również wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów oskarżonego popełnionych w warunkach ciągu przestępstw oraz stopień wykorzystania przewidzianej w przepisie art. 286 § 1 kk sankcji karnej. Pamiętać należało, iż zgodnie z art. 91 § 1 kk., w przypadku zrealizowania przesłanek definiujących ciąg przestępstw, sąd wymierza karę „w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę”. Wskazany zwrot stanowi zatem o istnieniu okoliczności obostrzających karę (okolicznościami takimi są popełnienie dwóch lub więcej przestępstw, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, krótkie odstępy czasu i zbieżność kwalifikacji prawnej w zakresie podstawy wymiaru kary). Zgodnie z zamysłem ustawodawcy, ratio legis tego przepisu stanowi zatem zróżnicowanie w rozstrzygnięciu o karze sytuacji sprawców oszustw jednostkowych, od sytuacji sprawców popełniających oszustwa w warunkach ciągu przestępstw. W ocenie Sądu Okręgowego kara 1 (jednego) roku pozbawienia wolności stanowić będzie stanowić należyście zważony

bilans i kompilację okoliczności łagodzących i obciążających oskarżonego. Pozostanie adekwatna do stopnia winy oskarżonego, stopnia społecznej szkodliwości jego czynów, popełnionych w warunkach art. 91 § 1 kk oraz właściwości i warunków osobistych K. H.. Uwzględni przy rodzaj i charakter naruszonych dóbr, okoliczności popełnienia czynów, w tym działanie na szkodę osób starszych oraz motywację sprawcy.

Pozytywnej prognozy kryminologicznej istniejącej w stosunku do podsądnego nie kwestionował oskarżyciel publiczny. Sąd Okręgowy podzielił w tym względzie stanowisko Sądu I instancji. Rację miał jednak prokurator postulując wydłużenie okresu próby do lat 3 (trzech) z uwagi na możliwość realnej kontroli realizacji wszystkich obowiązków nałożonych przez Sąd Rejonowy na oskarżonego, w tym obowiązku naprawienia szkody - zwłaszcza przy uwzględnieniu, iż oskarżony jest osobą bezrobotną i dotychczas wykonywał prace dorywcze.

Wniosek

- o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu II i III poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary 1 roku pozbawienia wolności na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk, której wykonanie warunkowo zawiesić na okres próby 3 lat na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 kk;

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

<p>Zasadność zarzutu warunkowała zasadność wniosku. Prokurator w podstawie prawnej postulowanej zmiany odnośnie kary zasadniczej niesłusznie wskazał jednak przepis art. 14 § 1 kk – szerzej rubryka 5.2.</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.</p>	<p>Apelacja obrońcy oskarżonego</p> <p>- naruszenie art. 46 § 1 kk, poprzez jego zastosowanie i zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej H. Ż. kwoty 30.000 (trzydziestu tysięcy) złotych tytułem całkowitego naprawienia szkody;</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Brak podstaw do zmiany pierwszoinstancyjnego rozstrzygnięcia o środku kompensacyjnym. Argument obrońcy, iż jedyną rzecz jaką można zarzucić oskarżonemu to naiwność, pozostaje niekompatybilny z zakresem zaskarżenia - apelację „na korzyść” wniesiono wyłącznie w zakresie środka kompensacyjnego. W ocenie Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę powyższe, wystraczającym będzie wskazanie, iż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przesłanki przemawiające za uznaniem świadomości oskarżonego w przypisanym mu przestępczym procederze zostały szczegółowo i przekonująco omówione (k. 469), a obrońca ich nie podważył. Wskazane przez niego okoliczności łagodzące, takie jak m.in. postawa oskarżonego i przyznanie się do winy, nie mogły mieć wpływu na wysokość środka kompensacyjnego. Zgodnie z art. 56</p>		

kk przepisy art. 53 kk, art. 54 § 1 kk, oraz art. 55 kk (dyrektywy wymiaru kary) stosuje się odpowiednio do orzekania innych środków przewidzianych w tym kodeksie, z wyjątkiem obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Bezzasadnym był także argument, iż oskarżony nie osiągnął właściwie żadnej korzyści majątkowej. Ze zgromadzonych dowodów wynika, iż oskarżony uzyskał swoją część, tzw. „dole” z popełnionego przestępstwa, zaś w świetle art. 115 § 4 kk korzyścią majątkową jest korzyść dla siebie albo dla kogoś innego. Na zakończenie dodać jedynie można, iż sytuacji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, konieczność uiszczenia 30.000 zł na rzecz pokrzywdzonej H. Ż. stanowić będzie dla oskarżonego realną dolegliwość, a starania o uiszczenie tej kwoty w okresie próby w pełni ukażą trafność pozytywnej prognozy kryminologicznej postawionej w tej sprawie.

Wniosek

- o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylene zaskarżonego rozstrzygnięcia;

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>rozstrzygnięcie o winie oskarżonego w zakresie czynów z pkt II-V aktu oskarżenia popełnionych w warunkach ciągu przestępstw</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>niekwestionowana przez skarżących, brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Wyrok w zaskarżonej części zmieniono w ten sposób, że z podstawy prawnej orzeczenia kary w pkt II wyeliminowano art. 14 § 1 kk i orzeczoną karę podwyższono do 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, okres próby wskazany w pkt III wydłużając do lat 3 (trzech).</p>	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>Przyczyny podwyższenia kary pozbawienia wolności i wydłużenia okresu próby – rubryka 3.2 dotycząca</p>	

zarzutu rażącej niewspółmierności kary z apelacji prokuratora.

W ramy jednego ciągu przestępstw wchodzić mogą przestępstwa popełnione w różnych formach stadialnych, gdyż warunek tożsamości podstawy wymiaru kary za wszystkie czyny objęte ciągiem realizuje zbieg tych samych przestępstw popełnionych w formie dokonania i usiłowania (uchwała Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2000 r., I KZP 17/00, OSNKW 2000, Nr 7-8, poz. 56). W niniejszej sprawie czyn z pkt III aktu oskarżenia został oskarżonemu przypisany w zaskarżonym wyroku formie usiłowania. Zgodnie z art. 14 § 1 kk podstawą wymiaru kary za usiłowanie jest przepis określający ustawowe zagrożenie dla formy dokonanej. Podstawa prawna orzeczenia kary za ciąg przestępstw winna zatem ograniczać się do wymieniania w niej przepisu kluczowego dla odtworzenia normy sankcjonującej – w przedmiotowej sprawie przepisu art. 286 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk.

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwiąże o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwiąże o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III.	- na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 zł tytułem opłaty za obie instancje oraz obciążył go wydatkami za postępowanie odwoławcze w wysokości 20 zł.

7. PODPIS